

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

C SERNUS MIHÁLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2sz.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

EGY SZÁL VIRÁGOT,

a megemlékező szeretet és hála piros rózsáját küldjük mi is, a Körösvidék magyarjai annak az egész ország mély-séges gyásza és részvéte mellett sirjába költözött magyar férfinak, akiről a leg-hitelesebb tanu: gróf Teleky Pál azt mondotta, hogy

„a magyarság legjobb fiainak egyik legjobbjika volt”,

s „ha életének benső tartalmát, gazdag munkásságát, kemény küzdelmeit, nagyszerű eredményeit vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy

életének esztendelt kétszerezésével kell számítanunk”.

Nagyon szerethet bennünket az Úristen, hogy annyi „magyar bün:” széthuzás, visszavonás, gyűlölködés, az ősi keresztény hit, családi tiszta élet, nemzeti gondolat és hagyományok pogány cserbenhagyása idején annyi kiváló magyart, s közöttük a legnagyobbak egyikét Csáky István grófot adta nemzetünknek.

A nagy magyar Titán: gróf Apponyi Albert mellett tanulta a diplomácia inaséveit Csáky István: Párisban, a világháborút követő nagy diplomáciai „boszorkány konyhában.” Közvetlenül ismerte meg nemzetének elle-neit, szemtől-szembe látta a hazugság, igazságtalan döntés, diplomáciai ravaszság és félrevezetés minden elképzelhető fegyverének szörnyű munkáját és pusztítását — hazája és népe romlására.

Elképzelhetjük, mit érezhetett e tiszta, nemes, fenkölt atmoszférában nevelkedett ifju diplomata, amikor megcsufolva látta mindazt az eszményt, igazságot, emberbaráti szeretetet, amely keblét neveltetésénél és környezeténél fogva eltöltötte.

De kemény, gerinces, szivós magyarsága nem engedte, hogy bevégzett ténynek lássa a trianoni orgyilkosságot és kétségbeesve sirassa

a szép magyar mult dicső századaait és eseményeit.

Husz esztendő kitaró, következetesen bátor és szilárd diplomáciai harcának soha nem csüggedő, a világ folyását éber szemekkel figyelő, minden lehetőségét kihasználó makacs küzdelmét vállalta és vitte diadalra nagynevű elődei nyomán Csáky István gróf.

Legszébb fiatal éveit, az élet sok-sok boldog örömet, egészségét, néhány hónapos házasesetének bensőséges bol-

dogságát, végül áldozatos életet — hozta áldozatul a nemzet oltárára a nagy magyar külügyminiszter.

Többet már nem adhatott: mindenét odaadta hazájának, fajtájának, a megcsonkított magyarság életre támasztásának.

Elköltözött a magyar halhatatlanok: a Széchenyiek, Andrásyok, Apponyiak, a Deákok, a Tiszák gyönyörű gárdájába.

Nemzetépítő, magyarvédő mártírságát a magyarok Istenre jutalmazza! Ezért imádkozott temetése idején minden igaz magyar.

PRIMUS INTER PARES...

Néhai nagy külügyminiszterünk: gróf Csáky István hagyatéka és célkitűzése ez a magyarság számára. Első és vezetőállam legyen a Duna mellett fékvő hasonló méretű országok között.

Az igazságon épülő új, állandó, termékeny béke — biztosítja ezt az elsőséget az ezer esztendő, kulturában, hadi erényekben és nemzetközi viszonylatban is mindig tényező, s a nyugati műveltség őrszemének nehéz hivatását teljesítő magyar nemzetnek.

Keletről jött, de nyugatról szívta magába a keresztény művelődés alkotó szellemét Szent István népe. Krisztus örök erkölcsi törvényeinek acélsineire helyezte rá a nemzeti élet és belső fejlődés haladó mozdonyát, annak tiszta levegőjét engedte be a házas- és családi-élet megszentelt otthonába, ezt tette fokmérőjéül az egyéni becsületnek és közéleti tisztességnek. Az országirányító kormány-politika első és legfontosabb célkitűzése ma is a kereszténység hit- és erkölcs elveinek tökéletes átszüremlése a politikai, kulturális, közgazdasági és szociális élet minden munka és kötelességteljesítés, a család, a közösség érdekében kívánatos áldozatos erőfeszítés és önfeláldozás, a társadalmi és vagyoni különbségek szülte osztályharcok igazságos és mindenkit kielégítő megszüntetése — a krisztusi igazság és szeretet érvényesítése nélkül — nem állandó és marandandó.

A külpolitikai elsőség első tényezője tehát a keresztény igazságok tökéletes uralomrajuttatása és lelkiismeretes átélése fenn és lenn egyaránt.

Második feltétel: a nemzeti hivatás tudatos átérzéséből származó együttérzés, áldozatos munkaszeretet és féltő, óvó szeretete a magyar faj minden csemetéjének — akár palotában, akár kunyhóban ringatták is a bölcsőjét. Mi nem osztjuk más népek kevély és gögös elbizakodását, hogy csak mi vagyunk az értékek és mások nem. De száz-százalékban kell tudnunk, átérznünk, hogy a magyar faj nem utolsók — legfeljebb számarány tekintetében — a föld legkülönb népénél sem. Alig van még nép a világon, amelyik annyi csapáson, háborus pusztításon és sajnos, öncsonkító nemzeti belviszályokon esett volna át, mint a magyar. Pusztultunk, ritkultunk, szenvedtünk, de el nem vesztünk és talpra ugrottunk mindig. Életbevágó követelmény, hogy a történelmi átvészelés az okos és tudatos nemzeti büszkeség összetartó, egymasmellé állító, cselekvő készségével járja át a város és falu minden józan férfiát.

A magyar boldogabb jövő tehát több és rendszeres munkát, a belátás és máltányosság helyes alkalmazását, a köz-áldozatos szolgálalat, a kötelességteljesítés tökéletes bevezetését sürgeti.

Csáky István gróf még más szempontból is elsőséget követelt hazánkban a Dunavölgyben. Ausztria-Magyarország a háboru előtti nagyhatalmaknak egyik döntő és súlyos tényezője volt. Ausztria megszűnt. Magyarország mentette át a történelmi és diplomáciai évszázados alakító munka hagyományait és hivatott azt — bár kisebb keretekben — elsősorban önmaga, de a szomszéd népek békés fejlődése érdekében

is — az új magyar diplomácia pompásan bevált tiszta, őszinte, mindig megbízhatóságot érdemlő módszerével tovább kultiválni.

A magyar-szerb, továbbá a magyar-bolgár baráti szerződések és kapcsolatok e nagyszerű munka helyességét és folyamatát bizonyítják.

És ha valóban megszívleljük és valamennyien a gyönyörű hivatás szolgálatába állunk, akkor elsősorban arra is kell törekednie minden családapának, hogy gyermekeinek, a magyar jövő hordozóinak szívét-lelkét telítsék meg a keresztény erkölcsiélet és nemzeti öntudat, valamint a közérdeklő munkavállalás nemes értékeivel, de legfőképpen azon legyenek és ezt legfontosabb keresztény és magyar kötelességüknek tartásák, hogy létszámában se fogyjon és pusztuljon a magyar. Ki tudja, hogy egy-két száz év múlva a dunamenti kisebb népcsoportok hatalmas szaporaságát tekintve — lesz-e még magyar, nemcsak az elsőséget, hanem a magyar nemzet pusztá létét is fenntartani és megvédeni?

Csáky István végrendelete — fölemelő és boldogító, de annak elérése és megvalósítása tőlünk és a jövő nemzedéktől függ.

Nemzeti becsületünk, fajtánk védelme és mentése követeli, hogy térjünk észre, gondolkozzunk és keresztény módon éljünk!

Az idők jelei

A megyei lapok hirt adtak arról a nagyarányú győzelemről, melyet Békés vármegye községeiben a Magyar Élet Pártja aratott a községi képviselőtestületi választásokon. Olyan községekben, amelyeket mint nyilas mozgalom fellegvárait emlegettek és a magukénak könyveltek el éppen a nyilasok. Újabb hír szerint a hódmezővásárhelyi független kisgazda-pártszervezet mondta ki csatlakozását a Magyar Élet Pártjához. Mindezeket betetőzi alábbi igen nagyjelentőségű hírünk.

Szarvason hatalmas, 1500 tagotszámláló kisgazda szervezet vezetősége Tepliczky János elnökkel az élén most megjelent baiczai Beliczey Miklós főispánnal és előadták, hogy igaz érzésük és meggyőződésük szerint a mai

történelmi időkben az ország sorsa és jövője megköveteli, hogy ennek a hazának minden igaz polgára egységbe tömörüljön, szorosan összefogjon és egységes irányítás alatt tegyen meg minden tőle telhetőt Magyarország boldog jövőjének érdekében. Figyelemmel kísérve az eseményeket százszázalékos, őszinte bizalom, rokonszenv ébredt a szívükben Teleki Pál gróf miniszterelnök és békésvármegyei exponense, Belliczey Miklós főispán iránt. Éppen azért a szervezet egyhangú lelkesedéssel elhatározta, testületileg — mind az 1500-an — belép a Magyar Élet Pártjába. A főispán örömmel fogadta és vette tudomásul a bejelentést és a tőle megszokott szívből fakadó, meleg szavakkal köszöntötte az országépítés újszarvasi katonáit.

K. G.

H I R E K

Az új győri püspök. A Pápa Őszentsége — a dr. Bleyer István megyéspüspök halálával megüresedett győri püspöki széket — a nagyváradi egyházmegye egyik kiváló lelképásztoraival: dr. báró Apor Vilmos gyulai apátplebánonnal töltötte be. Az ősrégi főúri családból származó főpap — kivételes képességeire, példás buzgóságára, hívei iránt érzett és tanúsított szociális gondoskodására és szeretetteljes bánásmódjára figyelték fel egyházi előjárói. Huszonkét év óta dolgozott serényen, zajtalanul a gyulai egyházközségben híveinek általános meglegedésére. Hívei és városa iránti szeretetének tanujelét adja az új főpásztor azzal is, hogy püspökké szentelését február 24-én a gyulai plebániatemplomban kívánja végeztetni. A püspökszentelést — Apor báró kérésére — dr. Serédi Jusztinián bíboroshercegprímás végzi dr. Glattfelder Gyula csanádi és dr. Czapik Gyula veszprémi megyéspüspök segédletével. Békésvármegye több egyházközsége képviseltetni fogja magát az apostoli megbízatás és hatalom közlésének rendkívüli ünnepi aktusán, amilyen talán még soha nem történt vármegyénkben. Jézus kegyelme vezesse, irányítsa és boldogítsa az új apostol-utódot!

Dr. Bárdossy László titkos tanácsost, Magyarország romániai követét a Kormányzó Ur öfömlétsége külügyminiszterre nevezte ki. Kül- és belpolitikai körökben egyaránt nagy meglegedéssel fogadták a rendkívüli képességekkel és rátermettséggel bíró, hazánk nagy diplomáciai szolgálatokat tett diplomata kinevezését. Reméljük és tudjuk, hogy a nagy előd: gróf Csáky István öröke méltó kezekbe került.

Hóman Bálint kultuszminiszter — Filov bolgár miniszterelnök meghívására — február 15-én Szófiába utazik, hogy aláírja a magyar-bulgár kulturális egyezményt. A kultuszminiszter február második felében Belgrádba is ellátogat.

Sopron város — az elhunyt Csáky István gróf helyére — képviselőjéül Varga József kereskedelmi és iparügyi minisztert választotta meg.

A Megújított Magyar Közigazgatás címmel értékes és általános feltűnést keltő tanulmánya jelent meg az elmúlt hetekben dr. csernetalvi Sorbán Jenőnek, járásunk közkedvelt főszolgabirójának. Régi, tavasztali közigazgatási szakemberek rendkívül kedvező fogadtatásban részesítettek a magas színvonalu, teljesen a mai modern élet kívánásaihoz alkalmazkodó tanulmányt. Hiszszük, hogy a készülő közigazgatási reform kapcsán Sorbán könyve értékes forrásul szolgál a javaslat előkészítéséhez.

Szolgabíró-változás. Dr. Laczay Péter tb. főszolgabíró helyére kit a kormányzat szilágycsehi főszolgabíróvá nevezett ki, bajczai Belliczey Miklós főispán — dr. Elek László vármegyei aljegyzőt. tb. főszolgabírót a gyómai járás szolgabírájává osztotta be. A kedves modoru, szép tehetségű szolgabírót szeretettel fogadta a gyómai járás közönsége.

Nagybőjti szeminárium. Az endrődi egyházközségi képviselőtestület tagjai és családmegbízottak részére nagybőjt minden szombatján este 6 órakor hitvédelmi és szociális előadások tartanak a polgári iskolában. Az egyházközség elnöksége pontos és állandó megjelenést kér.

A képviselőház megkezdte Reményi-Schneller Lajos gazdasági csúcsmíniszter nagyszabású tervgazdálkodási programjának vitáját. Csak helyeselni tudjuk, hogy a kormány egységesen irányított, egyetemesen kidolgozott program alapján kívánja irányítani a közigazgatási életet. A megindult vitában felmerült szakvélemények és gyakorlati tanácsok bizonyára csak értékesebbé és realisabbá teszik a terv végrehajtási utasításait.

Murgács-est Endrődön. Az országoshírű dalköltő és nótaszerző február 22-én este 7 órakor tartja dalest-jét a Népház mozi termében. Murgács Kálmánt többször hallotta és élvezte Endrőd dalszerető közönsége. Most új nótáit mutatja a népszerű szerző cigányzenekar kísérettel. Az endrődiek most is örömmel fogadják és szívesen hallgatják pompás szerzeményeit.

Tanító- és tanárválasztás. Az endrődi egyházközségi képviselőtestület a közeli hetekben tartandó közgyűlésén tölti be a Dienes házaspár és Walthier György igazgató távozásával megüresedett tanítói-, illetve tanári állást. Feltűnő, hogy az eddig beérkezett pályázatok között férfi pályázó még nincs.

Ezüstmise.

Csanádapáca köztisztviselői álló apátplebános: Gönczi Károly január 23-án tartotta papi működésének 25 éves évfordulójának alkalmával u. n. ezüstszentmiséjét. ... Az egész vidék papsága, számszerint 21, sereglett össze a jubileumi ünnepségre. Az apácai szép és nagy templomot a község lakosai valláskülönbség nélkül zsufolásig töltötték meg. — A jubiléus eszékes kézvezetője: Klivinyi Lajos battonyai prépost, főesperes, szónoka pedig Végegyháza érdemes öreg plebános: Köller Rezső volt.

Az ünnepi szentmise alatt, melyet az ünnepelt végzett a lelkész kedő papság segédletével, az iskolák gyermekkórusa és az új vegyeskar énekelt pompás kézsülséggel.

Evangélium után Köller Rezső plebános magas színvonalu, paptestvéri szeretettől izzó szentbeszédben méltatta a Krisztus Szive szerint élő és működő lelképásztort nehéz, fáradságos, de végcéljában gyönyörűsége apostoli munkáját, a lélekmentés és boldogítás katolikus hivatását.

Az ezüstmise után — az egyházközségi képviselőtestület tartott diszgyűlést, an elyen a politikai község vezetője, s a különféle társadalmi egyesületek elnökei köszöntötték meleg szavakkal a népszerű jubiléust.

Az ünnepségek után kétszáz terítékes ebéd volt az ünnepelt tiszteletére, amciyen Reibel Mihály országos képviselő és Csernus Mihály apát, kormányfőtanácsos az ezüstmise lelképásztort, Klivinyi Lajos prépost az ünnepelt szüleit köszöntötték meleg szavakkal. A szomszéd-papság nevében Takács Dénes ujkigyósi plebános a hívei lelkiségére üritette poharát. Az apácai hívek diszes olvasókönyv felajánlásával kedveskedtek jubiléus lelképásztoruknak. Ad multos annos!

Románia vezető államminisztere: Antonescu tábornok a katonaság segítségével több napi harc után véglegesen leverte a forradalmat szító szélső jobboldali légionáriusok lázadását. Bukarestben és vidéken közel 7000 embert tartoztattak le. A forradalmárok lakószairól 144 teherautó megtömve szállította el a rabolt holmit. Ezt a módszert 1919-ből mi már ismerjük.

A földmivelésügyi minisztérium a gazdák részére megfelelő minőségű és mennyiségű tavaszi buzavetőmagról gondoskodott és azt 30 pengős kedvezményes áron osztja ki. Az erre vonatkozólag a sajtóban már közölt hír kiegészítéseképpen a földmivelésügyi miniszter felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy a vetőmagakció zavartalan lebonyolítása érdekében igényléseiket legkésőbb február 20-áig a vármegyei gazdasági felügyelőségekhez jelensék be és a kért buzavetőmag árát fizessék be.

Okuljunk!

Gróf Csáky István külügyminiszter halálának ismertetése alkalmával a fővárosi „ugynevezett keresztény irányu“ lapok elfeledték közölni a Nemzeti Újságnak azt a hirdetését, hogy a „nagy magyar külügyminiszter szentségekkel megerősített lelkét visszaadta Teremtőjének“.

Talán át akartak siklani rajta, hogy a kiváló államférfiu hitvalló katolikus volt életében és nem mulasztotta el az élet legfontosabb kötelességét sem: bűnbánó érzellemmel, a szentgyónás kegyelmeinek megnyerésével készülni elő a legnagyobb és legfontosabb „diplomáciai tárgyalásra“, ahol nincs meglevésztés, nincs tagadás és mentegetés, nincs álnokság és félrevezetés, ahol nyíltan és igazán kell számot adni az élet minden gondolatáról, cselekedetéről — a mindent tudó, semmit sem felejtő, igazságos Birónak.

Csáky erre is felkészült. Példát adott minden magyarnak, hogy sem főúri származás, nem magas rang, sem világhír nem ment senkit attól, hogy mérlegre kerüljön és fellebbezhetetlen ítéletet kapjon. Ez is hagyaték és utmutató mindnyájunknak!

Egy másik példa:

Verseghi Nagy Eleknek fia született. Verseghi Nagy Elek, volt vatikáni követet és meghaltalmazott minisztert családi öröme érte: fia született. Nagy Eleket első felesége hét gyermekkel ajándékozta meg s mikor annak halála és a gyász letelte után újra megnősült, második házasságában rövidesen újra egy kisfiu születésének örülhetett. Az első kisfiu most játszótársat kapott, érkezését követte a második fiu s így immár kilencedszer éri boldog családi öröme Nagy Eleket. A mai egyke-világban irigylésreméltó és a bőséges istenáldás, a boldog apa példája pedig mindenestre követésre érdemes. Nagy Eleket és feleségét, Zichy Lili grófnőt baráti és ismerősi körök az örvendetes esemény alkalmából elborították szerencsekívánatokkal. Verseghi Nagy Elek mint diplomata Rómában nagyban hozzájárult az olasz-magyar barátság örvendetes és gyümölcsöző kiépítéséhez. Áldozatos kötelességet teljesített hazájáért, magyar fajtájáért. Mint családapa is lelkiismeretesen ragaszkodik ahhoz az eskühöz, amelyet az Ur oltára előtt tett. Im már kilenc darabra kell osztania birtokát, de ez nem tartja vissza attól, mint a magyar gazdanép ezreit, hogy családapái kötelességét is teljesítse és hitvalló életpéldája mellett nevelkedő gyermekeit az egyház és hazá becsületes szolgálatába, a magyar faj erősítésének kötelességszerű életharcába állítsa. Ime, egy igazi katolikus magyar, akit nemcsak tisztelni, de követni is illik a katolikus családapáknak!

K A T O L I K U S A K C I Ó

MAGYAR CSALÁD

Nem államok, intézmények, műemlékek szenvedik e borzasztó idők eszeveszett forgatagát, hanem az emberiség fundamentuma: a család.

A magyar családok körül már egy negyedszázad megpróbáltatásai, sorscsapásai zuhogtak szakadatlanul és még mindig nincs vége a bizonytalanságnak és aggodalmaknak.

És nincs vége azoknak a veszedelmeknek, amelyek állandóan ostromolják a magyar családi szentélyeket. Nem a jövő idők máris gyülekező felhőire gondolunk, de a jelenünkre, ami megrendítő képet nyújt a legnagyobb magyar válságról: a magyar családok tragédiájáról.

Ez a végzetes szerencsétlenség azért szakadt reánk és azért pusztít bennünket könyörtelenül, mert a magyar közélet áldozata lett a tévedéseknek és bűnöknek a házasság rendeltetésével szemben.

Vétkezik a magyar élet és pedig intézményesen vétkezik már egy félszázada a házasság minden lényeges alkotóeleme ellen, amelyeket Isten maga helyezett az emberi természet alapjai közé.

A házasság szentségi jellegét

lábbal tiporja minden emberi intézmény és törvény, amelyik a házasságot felbontható emberi szerződésnek nyilvánítja. Mert sohasem lehet emberi szerződés abból a „nagy titok”ból, amelyet a világ megváltója „isteni kötés”-nek mond. Ki merészeli ezeket az isteni szavakat és teremtői örök rendelést kétségbe vonni? Sajnos, a magyar közélet kétségbe vonja, sőt vakmerően szembehelyezkedik vele!

Az emberi gőgnek és rövidlátásnak eredménye ott vonaglik a bíróságok előtt a válóperrek mocskos özönében. Ott erjed az elhagyott, családott, szétzüllött gyermekek légióiban. Még a legnagyobb nemzeti csapások sem szabtak határt ennek az örületnek. Amíg a nemzet vérzett, azalatt ugrásszerűen emelkedett a válások száma a családi tömegek szétzüllése. 1933-ban a 73.000 házasság közül 4.800 bomlott szét „törvényesen”, viszont 1938-ban a 74.000 házasság közül 5.750, vagyis minden tizenkettedik házasságot szétbontott az állam.

Jól mondja Krisztus Helyettese a Tiszta Házasságról szóló apostoli körlevelében: „Ha az emberi vakmérőség vagy

gonoszság felforgatja a teremtmények bölcsen megállapított rendjét, akkor a legbölcsebben és a leghasznosabban alkotott dolgok is ártani kezdenek, mert az Isten így akarja büntetni az emberi kevélységet és vakmerőséget.”

A hitvesi hűség

is prédája lett a mai közfelfogásnak! Mennyire ránk illik, amit az apostoli körlevél szomorúan megállapít: „Már nem is titokban és homályban, hanem nyíltan, minden szégyenérzetet levetve, úgy szóval, mint írásban, mindenfajta színelőadásokban, regényekben, mozifilmekben, rádióelőadásokban s a minden tudomány minden vivmányának igénybevételével megtiporják és kinevetik a házasság szentségét. A válásokat, házasságtöréseket, a legocsmányabb bűnököt részint magasztalják, részint oly színekkel festik, mintha semmi bűn és béctelenség nem volna bennük.”

Igy van ez nálunk is. Őrült vakság és vétek volna kendőzni a magyar vétkek áradatát. A „romlott szabadság”, a modernkor e „vivmány” az ösztönök lihegő áldozatává tette a férfit és a nőt. A régi szép magyar családi szentély igen sok helyen vagy börtön lett vagy az orgiák utáni buvóhely, ahol Isten lelke nem tud egy pillanatra sem megpihenni.

A gyermek elleni bűnök légtője

nyomon követi a szentség és hűség lábbal tiprását. Sok mindennek találjuk a hasonlóját az emberiség történetében, de a gyermektől való irtózásnak ilyen hihetetlen aránya még soha nem fordult elő. És ebben mi, magyarok a világ népei közt szomorú elsőségre jutottunk! Ne vegyük most fővárosunkat, ahol már majdnem minden második lakás nem is egykés, de gyermektelen (105.000 gyermektelen lakás), ahol 23.000 dédelgetett házi öleb mellett alig 15.000 kisdéd van. De nézzünk szét az egész országban. Nézzünk be a statisztika borzasztó adatai közé. Rövid félszázad alatt (tehát a polgári házasság és a válási törvények kimondása óta) a születések száma 45-ről 20-ra zuhant alá már a múlt évtizedben. És még nem állottunk meg a lejtőn, mert az utóbbi évtizedekben 32.000-el kevesebb gyermek született az előbbi évtizeddel szemben. És mi, katolikusok ne büszkél-

kediünk, ne fogjuk másvallásúakra ezt a bűnt, mert ez már a magyar katolicizmus gyökerét a falvak népét is rágja.

Ide vezetett a törvény által kimondott emberi szerződéses házasság, ami letiporja az emberi méltóságot, szétkergette a családokat, pusztítja a nemzetet és csak a válóperes ügyvédek gazdagítja.

Igy látjuk és így is kell látnunk a magyar családok helyzetét. De azért mégsem esünk kétségbe! Bizunk a magyar katolicizmus ősi erejében, hogy ráébred hivatása tudatára, hogy a nehéz idők felrázzák alvó lelkiismeretét.

Bizunk benne, mert mind több és több tiszta házasságot látunk és tisztuló családot. Reméljük, hogy mind többen lesznek, akik nemcsak példájukat sugározzák szét, de hangosan követelik a törvényhozóktól és a közélet minden tényezőjétől a tiszta magyar házasság védelmét.

Nagy Miklós.

Egyházi híradás

Farsang három utolsó napján szentségkitételes szentmise felajánlásával engeszteljük — a farsangi bűnös klcsapongások által — megbántott isteni Szent Szívet. Együttal figyelmeztetés is ez a jószándéku híveknek, hogy nem elég csak viseln a keresztény nevet, vagy keresztény voltunk miatt állászkod, vagyonhoz, jövedelemhez jutni, hanem mértékletes, tisztességes keresztény életet is kell élni. A becsületesen végzett munka és kötelességteljesítés mellett szükségünk van üdítő, tisztos szórakozásra is, de az emberi méltóságunkhoz, Krisztus fiaihoz illő és méltó legyen.

Farsanghétfőjén — a délután litánia után — évi közgyűlését tartja az Olvasóstársulat a polgári iskolában. A tagok minél többen jöjjenek el.

Nagybőjt, a magabaszállás és bűnbánat ideje hamvazószerdával kezdődik. E szigorú böjti napon az anyaszentegyház hamut szentel és a mulandóság emlékeztetésére meghamvazza hívei homlokát. „Emlékezzél ember, hogy por vagy és porrá leszel” szavakkal figyelmezteti gyermekeit lelkianyánk Krisztus anyaszentegyháza. Nagyon ráfér a huszadik század könnyelmű gyermekére e komoly intelem, mert azt hiszi, hogy örökké itt marad e sáros földön és soha, vagy csak soká jön el az az idő, amikor a testbe zárt halhatatlan lélek elhagy-

ja az oszlásnak induló, dédelgetett emberi testet és könyörtelen számadásra megy Teremtője elé. A halálharang ma még másnak, holnap talán nekünk szól. Tanácsos készülni a nagy utra. A nagyböjt erre int és tanít.

Nagyböjt minden péntekjén délután 3 órakor nagyböjti szentbeszédet mond Csabai Béla káplán. A nagyböjt vasárnapjain pedig ugyancsak délután 3 órakor keresztuti ájtatosságot tartunk.

Hitbuzgalmi egyesületek. Szent Ferenc III. rendje február 16-án d. u. fél 4 órakor, az Ol-táregyesület február 23-án d. u. fél 4 órakor, a Jézus Szive Szövetség „Férfi Liga” csoportja március 1-én d. u. fél 6 órakor, Női csoportja március 2-án d. u. 4 órakor, a Leányegyesületek március 6-án d. u. 5 órakor tartják a havi ájtatosságot.

Külterületi szentmisék. Február 16-án a nagylaposi kápolnás és csejti iskolákban, február 23-án a Szent Imre iskolában, március 2-án a nagylaposi kápolnás és varjasi iskolákban, március 9-én az öregkerti kápolnás és polyákhalmi iskolákban, március 16-án a nagylaposi kápolnás és csejti iskolákban mutatunk be szentmisét.

Beteglátogatások. A templomba eljönni nem tudó öregeket és betegeket március 3-án belterületen, március 4-én a külterületen látjuk el szentseggekkel. Mivel ez már a husvéti szentgyónás és szentáldozás teljesítése is lesz, a hozzátartozókat kérjük, hogy az előzetes bejelentéseket ne mulasszák el.

Közművelődési előadások

Február 9-én az endrődi „cserkész-ifjúság” és a Katolikus Leányok Országos Szövetségének csoportja nagyszabású közművelődési előadást rendezett a Népház mozitermében. Nagy érdeklődés várta az ifjúsági vegyeskar bemutatkozását, amelyet Terebessy Károly karnagy szakszerű hozzáértéssel tanított be. A tanulságos és humoros előadás rendezése dr. Csókásy Béla polgári iskolai igazgató, a népművelési bizottság ügyvezető alelnöke szorgalmát dicséri. A szereplők valamennyien kitűnő munkát végeztek. A nézősereg oly hatalmas tömegben kívánta végignézni és élvezni az előadást, hogy sokan nem fértek be. Szívesen látjuk a kitűnő, ügyes gárdát máskor is.

Az endrődi „Szülő-Ötthon”

berendezés és fejlesztése érdekében farsangi bálát rendeztek a község vezető asszonyai. A kitűnően sikerült mulatság tiszta jövődelme jelentősen hozzájárul a nagyszerűen megindult és még nagyon áldásos működésre hivatott intézmény fejlesztéséhez.

Az endrődi Vöröskereszt-tíókegylet

agilis válaszmánya is bekapcsolódott a közművelődési előadások népszerűsítésébe. Szociális és légvédelmi problémák ismertetését olyan művészi számokkal kíséri, hogy bármelyik nagyobb város rendezőségének dicséretére válna. Bizonyos, hogy a kényes izlésű endrődi közönség hatalmas tömegben hallgatja meg a február 15-i „Művész-estet”, amely szintén a moziateremben zajlik le. A tartalmas műsort a következőkben adjuk:

1. Nyitány. Farkasinszky Imre zenekara. 2. Beköszöntőt mond Kovács Olga urleány. 3. Pekáry Margit operaénekesnő előadja: a) Várady-Vámosy: „Száljon Hozzad”. b) Grieg: Solveig dala. c) Schubert: Szerenád c. darabjait a „Kappel—Benke szalon ötös kíséretével. 4. Légvédelmi ismertetést tart Tóth József tűzoltó parancsnok. 5. Szalónötös zeneszámai: 1) Zibulka: „Stefániai gavotte”. 2) Strausz János „Bécsi Erdők”. 3) Kreister: „Schön Rozmaring”. 6) Pekáry Margit magyar nótákat énekel Farkasinszky Imre zenekara kíséretével. a) Minapában a múlt héten... b) Kis királylány ablakára... c) Szegényszemre ki kellene dobolni... d) Tisztelendő Uramatyám... c) Nincsen feleségem, de majd lesz... 7. Magán jelenetet ad elő Kovács Magdus urleány. 8. Pekáry Margit régi magyar dalokat énekel zenekari kísérettel. a) Darumadár utnak indul... b) Nagy az én rózsám ereje... c) Tul a Tiszán... d) Nekem olyan aszony kell... 9. Erdélyi induló. Játssza Farkasinszky Imre zenekara.

Vonatjárás.

A rendkívüli helyzet miatt még mindig lecsökkentett számokban közlekednek a vonatok. — Gyomáról a következő járatok indulnak: Budapest felé éjjel 23 óra 30 perckor, Békéscsaba felé hajnali 3 óra 20 perckor, Dévaványa felé 3 óra 42, 14 óra 21-es 17 óra 41 perckor.

Kényszerülünk belenyugodni a kényszert helyzetbe, de ezért egy kis praktikusabb megoldást tudnánk javasolni a MÁV vezetőségének. Dévaványa és Kisujszállás közötti járatok váltóztatásával kielégítő összeköttetést kaphatnánk úgy Budapest, mint Debrecen felé. Ha például a Gyomáról 14.21-kor induló motorvonat Dévaványáról azonnal indulna tovább Kisujszállásra, ott elérhetné a Budapest felé 15.57-kor induló vonatot. Viszont a Budapest keletiről 14.40-kor induló és Kisujszállásra 19.42-kor érkező vonathoz azonnal csatlakozó Kisujszállás és Dévaványa közötti járat csatlakozást jelentene a Gyomára 22.01-kor érkező motorvonathoz. Nem lehetetlen kívánság, de nagyon előnyös megoldás volna a sokat zuglódó, elégedetlen utazóközönség megnyugtására és gazdasági érdekeltségek szolgálatára. Kérjük és reméljük a megszívlelést!

Közgazdaság.

A földművelésügyi minisztérium új vetésjelentése szerint a csapadékban túlbő időjárás és hirtelen olvadás miatt az őszi vetések, különösen a mélyebb részeken, viz alá kerültek. A hirtelen olvadást követő erős fagyok miatt pedig sok helyütt jégpáncél alá kerültek s ezért a vetések kipállásának vagy befulladásának veszélye áll fenn.

Endrődön több ezer hold őszi vetés és lucernát veszélyeztet a vadviz. A levezetőcsatornák hiánya vagy elégtelen volta csaknem elviselhetetlen vadvíz kárral fenyegeti ismét azokat, akiknek vetése az elmúlt gazdasági évben is 50—100 százalékban pusztult el.

Csak örömmel olvashatta tehát mindenki Reményi-Schneller Lajos gazdasági csucsmiszter parlamenti bejelentését, hogy államosítani fogják az összes ármentesítő-társulatokat. Elsőrangú közérdek úgy bel- mint külpolitikai vonatkozásban, hogy az ország termőföldje valóban hasznosítva legyen. Minden áldozatot meg kell hoznia az államnak azért, hogy megfelelő csatornázás és öntözés révén a többtermelést valóban biztosítsa és elősegítse. Nem lehet elfogadni azt a gyakran hallható mentegetést és vállvonogatást, hogy „nincs fedezet, tehát nem segíthetünk”. Az ármentesítő társulatok nem azért létesültek, hogy lényegesen nagyszámú tisztviselőjének — fényes megélhetést nyújtsanak, hanem elsősorban azért, hogy az ármentesítési munkálatokat az adózók és a köz érdekében a legnagyobb mértékben elvégezzék. A súlyos államsegélyek és kölcsönök csak ezt a célt kívánták szolgálni. Az elvégzett munka és eredmény azonban a legtöbb társulathoz nincs arányban a hozott áldozatokkal. Bizton hisszük, hogy az államosítás után mindenütt, tehát nemcsak a többségi szervezetekkel bíró városok és faluk környékén, alaposabb, tökéletesebb és eredményesebb vizszabályozást és csatornázást látunk.

Itt a kukorica liszt!

Az elmúlt napokban kormányrendelet jelent meg, hogy március 1-től kezdve csak olyan kenyert szabad sütőüzemben készíteni, bérsütésben kisütni, illetőleg csak olyan kenyértésztát szabad sütőüzemben sütésre átadni, vagy elvállalni, amelynek készítésénél minden kg. búzához, vagy liszthez 20 dkg. tengerilisztet használtak fel.

Közvetlen közfogyasztásra történő eladás esetén 1 kg. buza

vagy rozsliszttel 20 dkg. tengerilisztet kell összemérni.

A vizeszemle és a kétzerr-sült készítéséhez tengeri, illetve árpaőrleményt felhasználni nem kell.

A rendelet megszegőit igen szigorúan büntetik.

Tavaszi búzavetőmagot oszt ki a földművelésügyi minisztérium.

A múlt évi kedvezőtlen időjárás és e rendkívüli körülmények miatt az őszi vetéseket nem tudták mindenütt elvégezni s ezért az őszi buza szokásos vetésterülete csökkent. Ezekre a területekre részben tavaszi búzavetőmagot vetnek. A tavaszi búzavetőmag a rendeltetési állomásra szállítva métermázsánként 30 pengős áron készpénzfizetés ellenében kerül kiosztásra. A beszerzéssel és a kiosztással kapcsolatos költségeket a földművelésügyi tárca viseli. A vetőmagot birtoknagyságra való tekintet nélkül minden gazda igényelheti. Az igényléseket közvetlenül a vármegyei gazdasági felügyelőségnek kell bejelenteni és az onnan kiadott csekklapon kell a vételárát előre befizetni. Csak ennek megtörténte után intézkedik a felügyelőség a vetőmag szállításáról.

Országos kubikos kongresszust rendez a Nemzeti Munkaközpont

Gyulán, a Göndöcskerti pavilonban, 1941. február 16 án vasárnap délelőtt 9 órakor.

A kongresszuson vitéz Marton Béla országgyűlési képviselő elnököl.

A nagygyűlés gazdag tárgyszorozata kiterjed a munkásság minden aktuális kérdésére.

Mint értesülünk, a Tiszántul kubikos munkássága mindenütt nagy számban képviselteti magát az országos közgyűlésen. Endrődről dr. Tóth István ügyvéd, a helyicsoport főtájkára vezetői a munkásküldöttséget.

Állami akció a mangalicatenyésztés fejlesztésére

A földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a mangalicatenyésztés fejlesztésére az idei állami kancsereakció keretében 1500 törzskönyvelt leszármazású, kiváló minőségű tenyészkant osztanak ki. A kanok közül 1000 darab kiosztása már folyamatban van, a többinek megvásárlása az Országos Mezőgazdasági Kiállításon történik. Az akció keretében kizárólag a népies köztenyésztés céljára községek és más közületek részére osztják ki a tenyészkano-

kat igen számottevő kedvezmények nyújtása mellett.

Az eddig kiosztott tenyészkano-akat az érdekelt kisgazdaközönség mindenhol a legnagyobb tetszéssel és meglepedéssel fogadta.

Népmozgalmi adatok

január hóról.

SZÜLETETT: Varju László fműves és Réha Etelka fia: László Imre, Timár Imre és Nándori Margit fia: Imre Zoltán, Benzur László cipész és Farkasinszki Mária fia: Lajos László, Sopronyi László munkás és Hanyecz Margit leánya: Margit Terézia, Katona Lajos kerégyártó és Gellai Eszter leánya: Eszter Irén, Pohorelec Balint fműves és Palercsik Franciska leánya: Éva Mária, Szujó Imre fműves és Varju Cecília fia Péter, Timár László cipész és Bacsa Margit fia: Péter, Balázs Lajos fműves és Vaszkó Mária fia: Lajos, Balázs János fműves és Szurevecz Mária fia: János, Bula Lajos fműves és Vaszkó Erzsébet leánya: Erzsébet, Almási Miklós fműves és Gonda Valéria fia: Miklós, Szujó Lajos fműves és Uhrin Mária leánya: Cecília Piroška, Hegedüs Elek szabó és Obráz Mária fia: Tibor és Géza László, Timár Péter fműves és Dinya Franciska leánya Anna Terézia, Kiss György fműves és Aradszky Zsófia leánya Ica Olga, Pázmándi Olga fia Tibor.

HÁZASSÁGOT kötött: Timár Imre fműves és Rupcsó Mária, Horsok János fműves és Dinya Etelka, Draho Imre és Vaszkó Mária, Sipos István fműves és Panyicza Neszte, Kovács Dániel napszámos és Babarik Irén, Kurilla László fműves és Bela Anna, Vaszkó Tamás munkás és Gyuricza Eszter.

JEGYESEK: Herbert Károly fműves és Gyuricza Ilona, Csányi Béla csendőr és Hanyecz Mária, Pülöp Béla fműves és Hanyecz Anna, Dinya Lajos fműves és Gellai Luca, Hornok István cipész és Szmolá Mária. Bela Lajos fműves és Bula Etelka, Németh Sándor vasesztorgályos és Hunya Etelka, Hanyecz Pál fműves és Lakatos Mária, Pap Gáspár fműves és Timár Moaika, Szujó Miklós fműves és Lapatinasski Terézia, Kurilla Boldizsár fműves és Gellai Margit, Galambos Mihály fodrász és Csuvár Magda, Hanyecz István fműves és Dávid Mária, Gellai Ignác fműves és Varga Etelka, Tóth Imre munkás és Fábian Irén, Pülöp Miklós cipész és Uhrin Margit.

MEGHALTAK: Sóczó Terézia 82 éves szervi szivbajban, Vaszkó József 50 éves vérbajban, Jambrik Lukács 40 éves tüdőgümőkórban, Mészáros János 65 éves szivszóhlhüdésben, Szabó József 62 éves szivbillentyű elégtelenségben, Kopcsok György 82 éves reszkető hüdésben, Tóth Katalin 15 hónapos agyhártyalobban, Almási Miklós 12 napos szülésköszbeni agyvérzés, Rumuny István 64 éves szervi szivbajban, Horváth Terézia 87 éves agygutában, Habzda Rozália 61 éves véres agygutában, Farkasinszki Veronika 72 éves szervi szivbajban, Timár Etelka 44 éves szervi szivbajban, Katona Brigitta 63 éves véres agygutában, Hornok Etelka 74 éves tüdőtagulásban, Rojik István 40 éves tüdőgyulladás, Jánosik Veronika 74 éves gyomorrákban.

Felelős szerkesztő:

CSERNUS MIHÁLY

Felelős kiadó:

WALTHIER GYÖRGY

Nyomatott Nádudvary Mihály

„PETŐFI” könyvnyomdájában

Gyomán.